

MĚSTO SVITAVY

Tisková zpráva

Zpráva o stavu ŽP ve Svitavách v roce 2010

Cílem zprávy je popsat změnu životního prostředí ve Svitavách v období 1995 až 2010, analyzovat příčiny dosavadního vývoje a naznačit další vývoj. Bude uvedena v ročence **Svitavy – životní prostředí 2010**, která bude po projednání Zastupitelstvem města Svitavy v červnu 2011 bezplatně k dispozici občanům města, školám a ostatním zájemcům od července 2011. Pro zpracování ročenky byly využity údaje z databáze OŽP, ale i řada dalších podkladů poskytnutých různými institucemi. Věříme, že i letošní, již šestnáctý díl ročenky splní svůj cíl a přinese cenné informace všem zájemcům o problematiku životního prostředí ve Svitavách. V ročence jsou zveřejněny rovněž obrázky žáků svitavských škol v rámci soutěže “Ekoznámka 2011”.

Vývoj stavu životního prostředí ve Svitavách v roce 2010

V roce 2010 došlo ke zlepšení stavu životního prostředí ve Svitavách i k vytvoření podmínek pro jeho další zlepšení v příštích letech:

- **ovzduší**

Kvalita ovzduší v roce 2010 ve Svitavách z pohledu spektra základních sledovaných škodlivin nijak nevybočovala z nastoleného trendu při srovnání s posledními lety a odpovídá vcelku celorepublikovému vývoji z pohledu sledovaných ročních imisních charakteristik. Koncentrace kovů jsou ve vztahu k ostatním sledovaným lokalitám relativně nízké a Svitavy se zařazují mezi lokality s nejnižším stupněm znečištění.

- **pitná voda**

V roce 2010 byl zaznamenán mírný nárůst obsahu dusičnanů v pitné vodě. Průměrná kvalita vody v tomto ukazateli činila 22,39 mg/l, což představuje proti roku 2009 nárůst o 1,56 mg/l. Dobrovolný svazek obcí Skupinový vodovod Svitavy dále připravoval realizaci akce „**Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu – II. etapa**“. Její součástí má být zbudování dvou nových vrtů (v prameništi Olomoucká a Lány) a propojení prameniště Olomoucká a vodojemu Lány, aby se zajistilo další snížení obsahu dusičnanů v pitné vodě.

V roce 2010 byla dokončena rekonstrukce vodovodu v ul. Havlíčkova a Olbrachtova.

- **odpadní voda**

V roce 2010 byla dokončena rekonstrukce kanalizace v ul. Havlíčkova, Radiměšská a Olbrachtova a bylo zahájeno zkapacitnění kanalizace v ulici U Tří dvorů. Realizace obou akcí bude mít vliv na další snížení znečištění podzemních vod, zamezení průsaku balastních vod do kanalizace a zlepšení tlakových poměrů v kanalizaci.

Provoz ČOV se vyznačoval poměrně vysokou stabilitou procesu a vysokou účinností čištění. Pozornost byla zaměřena především na odstraňování fosforu a dusíku z vypouštěných odpadních vod.

- **protipovodňová ochrana města**

Dne 16. srpna 2010 došlo k lokální záplavě způsobené extrémní krátkodobou srážkou na poměrně malém území ve východní části města (zemědělské pozemky nad ul. Pod Viaduktem a U Tří mostů), která způsobila především závažné zaplavení rodinných domů a provozoven v ul. Pod Viaduktem a Slovenské.

V roce 2010 byla dokončena 2. etapa úprav Lačnovského potoka. Práce na zkapacitnění koryta hradil správce toku, Zemědělská vodohospodářská správa s.p. Město Svitavy - vlastníků mostů a lávek - provedlo výstavu nových kapacitních lávek a mostů. Obtížnější situace je v přípravě na dokončení protipovodňových opatření na řece Svitavě. Závěrečná 3. etapa, v úseku od rybníka Dolní po Komenského náměstí, zahrnuje rovněž zkapacitnění koryta řeky Svitavy a mostů i lávek. Město Svitavy na vlastní náklady zpracovalo projektovou dokumentaci k územnímu řízení a v roce 2008 zajistilo vydání územního rozhodnutí. V roce 2009 byla dokončena dokumentace ke stavebnímu povolení na rekonstrukci mostů a lávek. Počátkem roku 2010 bylo vydáno rozhodnutí o prodloužení územního rozhodnutí.

V závěru roku bylo obnoveno jednání s vlastníky dotčených pozemků k zajištění smluv o povolení stavby. Uzavření smluv je nutné pro rozhodnutí správce toku o zařazení akce do plánu svých protipovodňových opatření.

- **odpady**

Celkové množství vyprodukovaných komunálních odpadů občany města Svitavy činilo v roce 2010 celkem 3.987,4 tun. Přestože je na skládkách ukládáno velké množství komunálního odpadu 3.141,3 tun, podíl vytríděných a znovu využitelných složek odpadu dosáhl v roce 2010 hodnoty 846,1 tun, což z celkového množství komunálního odpadu činí 21,2 %. Podíl vytríděných složek (papír, plasty, sklo) se oproti roku 2009 opět zvýšil o cca 77 tun, ale nedosáhl ještě hodnot před celosvětovou finanční krizí, kdy výkupní ceny papíru se dostaly až do minusových hodnot. Celkově

množství vyříděných složek opět stoupá, pouze u plastů dochází meziročně k drobným výkyvům. Příznivý je rovněž trvalý dlouhodobý růst těchto vyříděných složek. Snižující se množství komunálního a velkoobjemového odpadu má také příznivý vliv na cenu poplatku za komunální odpad, kterou město platí společnosti LIKO SVITAVY a.s. Při rostoucích nákladech na provoz svozu a při zvyšujících se zákonných poplatcích za uložení odpadů na skládkách poplatek od občanů zůstává v podstatě na stejné úrovni.

Jako nejvýznamnější krok pro zlepšení v oblasti nakládání s odpady je od roku 2008 otevření zrekonstruovaného sběrného dvora. Nová podstatně rozšířená otevírací doba a možnost odevzdat ve sběrném dvoře veškeré odpady včetně odpadů ze zeleně a stavebních odpadů částečně omezila vznik nepovolených skládek v katastrálním území města Svitavy a i okolních obcí. Občané v roce 2010 již plně využívali sběrného dvora pro odevzdání všech druhů odpadů včetně odpadů ze zeleně. V roce 2010 se stabilizovalo množství odevzdaného historického elektrozařízení na sběrném dvoře.

Ve spolupráci s Technickými službami města Svitav byl dokončen projekt pod názvem „**Svitavy - sběrná místa pro separaci odpadů**“, který přinese další zlepšení v oblasti třídění odpadů. V rámci akce byla provedena výstavba a rekonstrukce šestnácti sběrných, včetně zvýšení počtu kontejnerů na tříděný odpad o 44 kontejnerů.

V roce 2010 se podařilo průběžně likvidovat nově vznikající nepovolené skládky odpadu na pozemcích v majetku města. Z rozpočtu města byla na tuto činnost vynaložena částka ve výši 88.736 Kč.

Přetrvávající problémy v oblasti životního prostředí ve Svitavách

Přes dosažené pozitivní výsledky dosud přetrvávají v oblasti životního prostředí ve Svitavách následující problémy:

• ovzduší

Podle imisních limitů došlo z hlediska kvality ovzduší v roce 2010 v devatenácti dnech roku k překročení průměrné denní koncentrace znečišťujících látek u polévatého prachu. Pro informaci uvádíme, že v roce 2009 došlo k překročení v pěti případech a v roce 2008 ve čtyřech případech. Lze předpokládat, že se na překročení imisních limitů podílí především lokální topeniště rodinných domů, částečně zátěž z dopravy a klimatické podmínky.

• voda

Od roku 2010 musí město Svitavy zajistit náročné limity čištění odpadních vod v čistírně odpadních vod (dále jen „ČOV“). S ohledem na komplikovanost přípravy a následné financování úpravy ČOV byla již v roce 2005 připravena studie řešení úpravy technologie a následně podniknuty další kroky pro přípravu a financování projektu. Cílem modernizace je zjistit podmínky pro čištění výhledového množství i látkového zatížení přiváděných odpadních vod a dosažení kvality vyčištěných odpadních vod v souladu s nařízením vlády. Celkový rozsah nutných úprav je však nad finanční možnosti města. V květnu 2008 byla podána žádost o podporu v rámci 3. výzvy Operačního programu životní prostředí v oblasti intervence 1.1 – Snížení znečištění vod. Rozhodnutí o poskytnutí podpory obdrželo město v dubnu 2009. V březnu 2010 byly Státním fondem životního prostředí schváleny podmínky pro výběr zhotovitele akce. V dubnu 2010 pak bylo zahájeno výběrové řízení na zhotovitele díla, s ohledem na výši nabídkové ceny však bylo výběrové řízení zrušeno. Po úpravě zadávacích podmínek a opětovném schválení ze strany Státního fondu životního prostředí ČR bylo nové výběrové řízení vyhlášeno v únoru 2011. Je předpoklad, že smlouva se zhotovitelem bude uzavřena v červnu 2011. Samotná realizace akce bude posunuta na období 2012 – 2013.

Technický stav části vodovodů a kanalizací ve městě bohužel odpovídá jejich stáří. Vodovody vykazují ztráty vody a netěsné kanalizační stoky způsobují únik odpadních vod do vod podzemních, nebo naopak při zvýšené hladině spodních vod způsobují nátok balastních vod na ČOV, což má nepříznivý vliv na technologický proces čištění.

Obsah dusičnanů je v různých částech města odlišný vzhledem k rozdílnému systému jímání pitné vody z vrtů s rozdílným obsahem dusičnanů a rozdílnou vydatností. Nejvyšší kvalitu tak vykazuje pitná voda, odebíraná v severní části města, vyšší v jeho jihozápadní části. Obsah dusičnanů je i přesto hluboko pod normou 50mg/l. Tento stav by mělo dále vylepšit zbudování dalších vrtů ze spodnoturonské zvodně s minimálním obsahem dusičnanů a propojení prameniště Olomoucká a vodojemu Lány.

• odpady

Stále vznikají nové nepovolené skládky odpadů, a to nejčastěji na pozemcích v centru města a sídlištích. Hlavním nešvarem roku 2010 bylo, stejně jako v roce 2009, odkládání všech druhů odpadů na kontejnerových stáních pro tříděný odpad, místo toho, aby občané odpad odvezli do sběrného dvora.

Na území města se nacházejí dvě ekologické zátěže. První z nich je areál společnosti LIKO SVITAVY a.s. v ul. Tolstého, kde je zmapována kontaminace půdy ropnými látkami. Vzhledem k jílovému podloží však zátěž nepředstavuje reálné nebezpečí pro životní prostředí.

Významnější zátěží je výskyt PCE látek v bývalém areálu čistírny oděvů bývalého s. p. PSBH u autobusového nádraží. V roce 2000 bylo ukončeno sanační čerpání z důvodu vyčerpání prostředků PSBH s. p. v likvidaci.

Společnost Vodní zdroje Chrudim s.r.o. na obě zátěže zpracovala studie, které zhodnocují jejich přirozené odbourávání. Ze závěrů studií vyplývá, že nehrozí ohrožení životního prostředí.

• příroda a krajina

Živá příroda dosud nestačila ve větším rozsahu pozitivně reagovat na snížení znečištění a na aktivní opatření k její ochraně. Počet živočišných a rostlinných druhů v různém stupni ohrožení je dosud vysoký. Tento stav se bude pravděpodobně měnit jen pomalu.

•

- **stížnosti obyvatel**

V roce 2010 byly řešeny na různých úrovních orgánů státní správy stížnosti, připomínky obyvatel na hluk, zápach a obtěžování prachem. Na různých úrovních proto, že každému orgánu státní správy je svěřena jiná kompetence – např. Krajské hygienické stanici problematika týkající se obtěžování hlukem, České inspekci životního prostředí provoz velkých zdrojů znečišťování ovzduší apod. Stížnosti a připomínky obyvatel se týkaly především těch částí města, kde se dotýká průmyslová část s obytnou zástavbou a problematiky hluku z dopravy. Další připomínky obyvatel jsou většinou řešeny odborem životního prostředí MěÚ ve Svitavách nebo městskou policií. To se týká především porušování vyhlášek města, jako např. zakládání černých skládek, znečišťování ovzduší, venčení psů a jejich volný pohyb na veřejných prostranstvích, týrání zvířat a celá řada dalších případů.

Očekávaný vývoj

- **ovzduší**

V nejbližších letech lze očekávat stabilní nízké emise u velkých zdrojů zajišťujících výrobu tepla a teplé vody pro byty v panelových domech díky poklesu množství spáleného paliva v návaznosti na snížení ztrát tepla. Očekávaný pokles emisí oxidů dusíku ze stacionárních zdrojů se zřejmě neprojeví odpovídajícím snížením jeho koncentrací v ovzduší vzhledem k trvalému růstu automobilové dopravy. To, že se majitelé rodinných domů vrací ve stále větší míře k vytápění uhlím, pravděpodobně povede ke zvýšení koncentrací oxidu siřičitého a polévatého prachu. Zdrojem různých organických škodlivin může být spalování odpadů (především různých druhů plastů) v lokálních topeništích, především v případě, kdy dochází k nedokonalému spalování v důsledku přivření nebo uzavření přívodu vzduchu.

- **voda**

V souvislosti s plánovaným rozšířením odběru pitné vody ze spodnoturonské zvodně lze očekávat další snížení obsahu dusičnanů v pitné vodě. Investice do intenzifikace ČOV a rekonstrukce kanalizačních řadů a s tím související omezení vypouštění odpadních vod do povrchových toků se projeví postupným zlepšováním kvality vod v řece Svitavě a ostatních tocích ve městě. Dluh v nedostatečné obnově infrastruktury majetku vodovodů a kanalizací je příliš veliký. Postupná obnova tohoto majetku bude vyžadovat velké finanční prostředky a delší časové období. Přípravy na další protipovodňová opatření na řece Svitavě a zbudování dalších poldrů v rámci pozemkových úprav ve Svitavách a v Hradci nad Svitavou, včetně přístupu správců vodních toků a Pozemkového úřadu dávají předpoklad ke zvýšení ochrany obyvatel města a jejich majetku.

- **odpady**

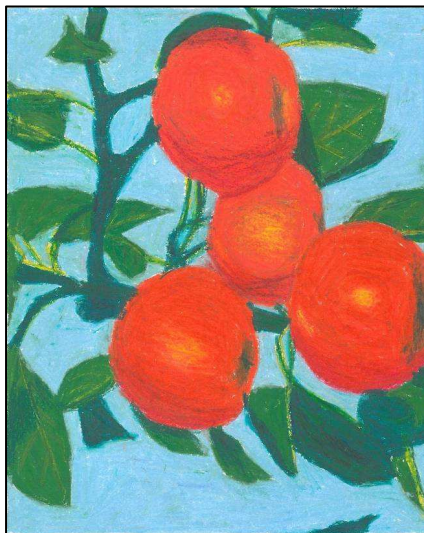
Dalšímu zlepšení v oblasti třídění odpadů od roku 2011 napomůže realizace druhé etapy projektu „Svitavy - sběrná místa pro separaci odpadů“, v rámci kterého bude provedena výstavba a rekonstrukce osmi sběrných míst, včetně zvýšení počtu kontejnerů na tříděný odpad o 41 kontejnerů. Pro využití odpadu ze zeleně se připravuje zřízení kompostárny v areálu průmyslové zóny Paprsek. V roce 2011 bude podána žádost o podporu této akce z Operačního programu Životní prostředí. Vlastní realizace se plánuje na období 2012-2013. Kompostárna bude sloužit pro využití odpadu ze zeleně od obyvatel města a z údržby městské zeleně.

- **půda a krajina**

Snížování zornění zemědělské půdy a její zalesňování či zatravnění povedou v dlouhodobé perspektivě ke snížení vlivu větrné a vodní eroze a zvýšení ekologické stability krajiny.

- **příroda**

Pokračující snižování znečištění ovzduší a vod povedou k postupné regeneraci živé přírody. Podstatnější změny se však projeví se značnou časovou prodlevou.

„Ekoznámka 2011“ – Absolutní vítěz bez rozdílu kategorie
Pavla Kučerová, ZUŠ Svitavy